Dosarul nr. 21r-426/25 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-25006012-02-21r-30042025 Judecător Valeriu CURICHERU

D E C I Z I E
în numele Legii

30 octombrie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Eugeniu BEȘELEA
Judecători: Olga COJOCARU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, prin care a fost respinsă cererea condamnatului GROSU Ion privind liberarea condiționată înainte de termen, în temeiul art.91 Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 20.01.2025 până la 02.04.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 30.04.2025 până la 30.10.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 17.01.2025, la Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana) a fost înregistrată cererea condamnatului GROSU Ion, privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal în privința sa.

2. Prin Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, a fost respinsă cererea condamnatului GROSU Ion, privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, în privința sa, ca fiind neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, a declarat recurs avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion prin care a solicitat admiterea recursului, casarea totală a Încheierii din 02.04.2025 ca fiind nefondată, cu emiterea unei noi decizii privind aplicarea, față de condamnatul GROSU Ion, a eliberării condiționate, înainte de termen, conform prevederilor art.91 Cod penal.

În motivarea recursului apărarea a menționat că, instanța de fond nu a dat apreciere tuturor motivelor, argumentelor invocate de părți şi fără a se expune asupra acestora, însă trebuia a da apreciere fiecărui argument în parte, or, din constatările instanței, se deduce caracterul prestabilit al convingerii judecătorului, respectiv fiind afectată imparțialitatea acestuia. A invocat că soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza dată, ca fiind una neîntemeiată și pasibilă casării.

Indică recurentul că prin cererea înaintată, condamnatul a solicitat aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, în privința sa. Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr.1 din 09.01.2025, Comisia Penitenciarului nr. 13 - Chișinău a decis de a refuza înaintarea materialelor în instanța de judecată, în posibilitatea aplicării art.91 Cod penal în privința condamnatului din motiv că nu a realizat programul individual de executare a pedepsei din motive dependente de voința acestuia şi nu a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă stabilit.

Reține recurentul că pe parcursul ispășirii pedepsei, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 iunie 2022 (menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2022), sa admis parțial cererea condamnatului ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul ***** a fost deținut în perioada 11.09.2019 – 14.06.2022, pe parcursul a 1007 zile în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, Penitenciarul nr. 10 - Goian și Penitenciarul nr. 15 - Cricova, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului si a libertăților fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului ***** pentru perioada totală de 1007 zile, în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, Penitenciarul nr. 10 - Goian și Penitenciarul nr. 15 - Cricova, cu calcularea a 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, cu 200 (două sute) zile. Termenul pedepsei definitive stabilite lui ***** s-a redus cu 200 (două sute) zile.

În această ordine de idei, consideră, că GROSU Ion, a întrunit toate condițiile prevăzute la art.91 Cod penal, executând efectiv mai mult de 2/3 din termenul pedepsei.

Consideră că, instanța de judecată la emiterea încheierii incorect a aplicat normele art.91 Cod penal, deoarece au fost întrunite cerințele legale impuse pentru ca GROSU Ion să beneficieze de prevederile art.91 Cod penal şi cu atât mai mult în perioada de detenție nu a avut încălcări, având şi caracteristică satisfăcătoare cât şi mențiuni.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 13-Chișinău, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să

depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.391 Cod de procedură penală, privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia Încheierii atacate, pe baza probelor administrate şi cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion, împotriva Încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, ca fiind nefondat, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu art.437 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art.448 Cod de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, *respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

Conform art.441 alin.(2) Cod procedură penală, "Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, înafara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs".

7. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială,

instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţi în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfăşoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internaţional, cu tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituţiei Republicii Moldova şi ale prezentului cod". În orice societate democratică, protecţia persoanei este una din atribuţiile de bază ale statului. Conform art.20 al Constituţiei Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti atunci când drepturile, libertăţile şi interesele acesteia au fost violate.

Art.1 Cod procedură penală, stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanţelor judecătoreşti cu participarea părţilor în proces şi a altor persoane, desfăşurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societăţii şi statului de infracţiuni, precum şi protejarea persoanei şi societăţii de faptele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracţiunilor presupuse sau săvârşite, astfel ca orice persoană care a săvârşit o infracţiune să fie pedepsită potrivit vinovăţiei sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

În conformitate cu art.469 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal);*

Potrivit prevederilor art.471 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabileşte că chestiunile specificate art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa. *Soluţionarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 Cod de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate.*

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art.469 alin.(1) pct. 1) şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art. 266 alin.(3) Cod de executare.

Conform prevederilor 469 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal).

În conformitate cu prevederile art.91 Cod penal al Republicii Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin.(2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin.(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 Cod de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin.(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin.(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin.(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceştia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin.(7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către instanță în sensul că cauza a fost examinată sub toate aspectele, obiectiv și multiaspectual, dând o apreciere obiectivă probelor şi, prin

urmare concluzia instanței este în justificată și întemeiată în raport cu circumstanțele pricinii. Or, Colegiu Penal a constatat faptul că instanța de judecată a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei și a verificat și analizat fiecare probă prezentată de către participanții la proces, ca urmare a dat o apreciere fiecărei probe și în ansamblu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

8. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că prin Sentința Judecătoriei Criuleni, (sediul Central) din 01.11.2018, GROSU Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.163 alin.(2) lit.b), 171 alin.(2) lit.a) Cod penal, şi condamnat, cu aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, la 10 ani închisoare. Conform art.84 alin.(4) Cod penal, la pedeapsa stabilită, s-a adăugat parțial pedeapsa aplicată prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 29.05.2018, şi s-a stabilit pedeapsa definitivă de 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 13.09.2024, în condițiile prevederilor art.473/2 - 473/4 Cod de procedură penală, pedeapsa stabilită i-a fost redusă cu 360 zile.

Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr. 1 din 09.01.2025, Comisia Penitenciarului nr. 13 – Chișinău a decis de a refuza înaintarea materialelor în instanța de judecată, în posibilitatea aplicării art.91 Cod penal în privința condamnatului din motiv că nu a realizat programul individual de executare a pedepsei din motive dependente de voința acestuia și nu a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă stabilit.

9. În acest sens Colegiul penal conchide că potrivit prevederilor art.91 alin.(1) şi (2) Cod penal, ”Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare *i se poate aplica liberarea condiționată* de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei,*** a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată***,*** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, ***şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.”.

Pct. 2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal”, prevede că, conform alin.(4) art.91 şi alin.(2) art.92 Cod penal, liberarea condiționată înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentință.* Sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului.

Potrivit art.238 şi 265 Cod de executare, în termenul de pedeapsă a închisorii executată efectiv se include şi termenul calculat în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă, calcul efectuat lunar şi aprobat prin ordin de șeful penitenciarului.

În conformitate cu prevederile pct.3) al Hotărârii menționate, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă

corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Potrivit prevederilor art.91 alin.(4) Cod penal, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, ***a executat efectiv***: a*) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave;* ***b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave****, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin. (8).*

În conformitate cu art.266 alin.(1) şi (3) Cod de executare, (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 Cod penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art.267 Cod de executare, (1) la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decât peste 3 ani de la data adoptării hotărârii de refuz a instanție.

Mai mult la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată *ia în calcul gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii* săvârșite, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în

ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane.

10. Având în vedere cele menționate, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment GROSU Ion nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul ***a realizat programul individual de executare a pedepsei.***

Totodată, instanța de recurs conchide că, GROSU Ion comis o infracțiune deosebit de gravă, iar termenul rămas neexecutat este mult prea mare, ceea ce denotă că dânsul nu și-a făcut concluzia de rigoare, reieșind nemijlocit din scopul pedepsei penale, și având în vedere urmările acestor fapte, atât din punct de vedere social, cât și din punctul de vedere al corectării și reeducării condamnatului, în spiritul respectări cu strictețe a rigorilor de drept.

Colegiul reține că pentru aplicarea prevederilor art.91 Cod penal este necesar să se constate dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții legale impuse, și anume dacă condamnatul: *a realizat programul individual de executare a pedepsei*, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnat, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, *dacă se constată că, corectarea este posibilă fără executarea deplină a pedepsei,* condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiuni a atins vârsta de 21 ani, *a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă* stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, conform prevederilor art. 91 Cod penal, instanța poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului, ceea ce denotă că, chestiunea dată rămâne la latitudinea instanței.

Colegiul reține că, condamnatul GROSU Ion a fost supus evaluării de către echipa multidisciplinară a Penitenciarului nr. 13-Chișinău şi reieșind din necesitățile, nevoile şi riscurile stabilite, au fost stabilite programele obligatorii stabilite în Planul individual de resocializare a condamnatului. Astfel, conform raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul, condamnatului au fost stabilite mai multe programe şi activități obligatorii, care, urma să realizeze, odată ce au fost incluse în Planul individual de resocializare, au devenit obligatorii pentru acesta.

Tot aici instanța de recurs notează că secțiunea a VI-a din Programul individual de executare a pedepsei, se efectuează o analiză a rezultatelor şi se stabilește gradul de îndeplinire a programelor şi activităților din Planul individual de resocializare, oferă comisiei penitenciare o imagine despre nivelul de implementare programului, în baza căreia comisia urmează să decidă asupra gradului de realizare a Programului individual per ansamblu.

Astfel reieșind din conținutul Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, instanța de

recurs reține că, Comisia Instituției penitenciare, a stabilit că, GROSU Ion nu a realizat programul individual și se caracterizează pozitiv.

Necesitatea realizării programului rezidă expres din prevederile legale respective. Activitățile respective urmăresc scopul resocializării condamnatului, iar nerealizarea integrală a lor ridică suspiciuni asupra faptului dacă condamnatul este pregătit pentru liberarea sa din penitenciar, prin urmare Colegiul penal constată că la moment acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

Respectiv din totalitatea activităților planificate condamnatul GROSU Ion nu a realizat programul individual de executare a pedepsei din motive dependente de voința acestuia, or pentru a beneficia de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în sarcina condamnatului urmează a fi reținute o serie de condiții, întrunirea cărora trebuie să fie concomitentă printre care se reține si faptul ca condamnatul să realizeze programul individual de executare a pedepsei, condiție pe care instanța nu o poate considera excepție la caz, nerealizarea acesteia independent de voința condamnatului.

Colegiul notează că această excepție nu a fost dovedită pe deplin de condamnatul GROSU Ion pe parcursul aflării în detenție, or nerealizarea acestor programe nu constituie o excepție prevăzută la prevederile art.91 Cod penal, pe care l-ar exonera de obligațiile stabilite, iar condamnatul GROSU Ion nu a dat dovadă că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.

11. Cu referire la formularul de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi, stabiliți urmare a evaluării psihologice s-a stabilit următorii factori criminogeni: prima infracțiune săvârșită aproximativ la vârsta de 16 ani, cu antecedente penale, nu are calificare profesională, studii medii incomplete, infracțiune planificată, cu aplicarea violenței, infracțiunile săvârșite sub influența alcoolului, viteza infracțiunilor, abandon școlar.(f.d.28 verso), printre factori protectivi se reține: conștientizarea factorilor ce l-au dus la infracțiune, are loc propriu de trai și este susținut de familie, își recunoaște vina, a participat la programe psiho-sociale, participă la munci remunerate și manifestă dorința de a reveni în câmpul muncii, asumarea responsabilităților (f.d. 28 verso).

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal notează că, condamnatul GROSU Ion, nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, or, *se constată că, corectarea nu este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.* Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, care la soluționarea cererii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, a luat în calcul inclusiv gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârșite de GROSU Ion, categoria penitenciarului, nu a realizat toate activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului precum și termenul de pedeapsă deja executat, care este unul prea mic, astfel, ca în cumul luate, să conducă la aceea ca pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui GROSU Ion, cât şi a altor persoane.

Mai mult, instanța de recurs reține că, GROSU Ion a comis o infracțiune cu intenție, care este clasificată ca fiind deosebit de gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în

penitenciar de tip semiînchis. Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

Totodată, Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept şi o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

De altfel, la înaintarea cererii privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal nu a administrat probe în justificarea faptului că, corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite prin Sentința Judecătoriei Criuleni, (sediul Central) din 01.11.2018.

12. Instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, soluția instanței de judecată prin care a respins cererea condamnatului GROSU Ion cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este justificată, luând în considerație că, GROSU Ion execută pedeapsa pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, iar termenul efectiv executat nu este proporțional infracțiunii comise, precum și acesta nu a realizat toate activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului, circumstanțe care denotă că, acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui GROSU Ion de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente. În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

În cazul dat *Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece nu a realizat programul individual de executare a pedepsei astfel că termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea*

faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecinţele infracţiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Astfel, legea penală stabileşte expres că, persoana condamnată la închisoare pentru a fi liberată condiţionat de pedeapsă înainte de termen trebuie să întrunească cumulativ condiţiile enunţate supra. Corespunzător, lipsa unei din aceste condiţii împiedică aplicarea acestei norme sau excepţie fiind situaţia când condamnatul „dovedeşte că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească ”,or în cazul dedus judecăţii condamnatul nu a prezentat destule dovezi despre faptul că a avut intenţia de a realizat programul individual de executare a pedepsei.

13. Astfel, analizând încheierea instanţei de fond în contextul obligaţiei instanţei judecătoreşti de a-şi motiva soluţia, inclusiv analiza argumentelor principale ale condamnatului GROSU Ion în cererea depusă privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanţa de fond a oferit o motivare amplă şi temeinică a soluţiei pronunţate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanţele care au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei, precum şi a aplicat corect normele de drept material şi procedural, iar într-un final întemeiat a ajuns la concluzia respingerii cererii condamnatului cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal în privinţa acestuia.

În această ordine de idei, instanţa de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerinţelor normei materiale. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului, precum şi repararea de către condamnat a prejudiciului cauzat prin infracţiune, pentru care a fost condamnat.

Aici se reţine şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educaţional. Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniştri către Statele Membre cu privire la liberarea condiţionată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deţinuţii pentru a fi liberaţi condiţional trebuie să fie explicite şi clare.

Trebuie să fie de asemenea realistice în sensul că trebuie să ţină cont de personalitatea deţinutului şi condiţiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare”. Pe de altă parte, Colegiul penal învederează că, esenţa liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen este cuprinsă în denumirea acesteia şi serveşte drept stimulator important la corectarea şi reeducarea condamnaţilor fără executarea deplină a pedepsei. Urmare, liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de

termen se aplică doar persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea, cu condiția că ele, în timpul executării pedepsei, să aibă un comportament adecvat, să nu încalce regimul de detenție, să participe la munci remunerate şi neremunerate, inclusiv la procesul de instruire generală sau profesională şi să fie implicat la activități de educație socială, fiind astfel niște situații care nu s-au stabilit în cadrul ședinței de judecată, care conduc la concluzia că condamnatul nu a păşit pe calea corijării.

14. Prin urmare Colegiu Penal făcând o analiză a circumstanțelor cauzei și probatoriul anexat, ajunge la concluzia că instanța de fond a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei, a supus unei verificări multiaspectuale a temeiurilor cererii condamnatului GROSU Ion, or potrivit încheierii instanța ierarhic inferioară invocă faptul că la moment aplicarea prevederilor art.91 Cod penal în privința condamnatului nu este posibilă, dat fiind faptul că nu întrunește cumulativ condițiile enunțate de lege pentru a fi posibil aplicarea instituției liberării condiționate de pedeapsă.

Subsidiar, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea recursului declarat de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată.

În final, Colegiul penal atestă că recursul declarat de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.444 Cod de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

Cât privește argumentele recurentului, precum că instanța de fond nu și-a motivat hotărârea și a ignorat argumentele sale, Colegiul penal menționează că, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz vs. Spania*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, or, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este înaintată prematur, de vreme ce circumstanțele cazului luate în cumul, indică că pentru moment, față de condamnat nu poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art.91 Cod penal.

Astfel, analizând încheierea instanței de fond în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva soluția, inclusiv analiza argumentelor principale ale condamnatului în cererea sa privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanța de fond a oferit o motivare amplă și temeinică a soluției pronunțate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, precum și a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar într-un final just a ajuns la concluzia respingerii cererii condamnatului GROSU Ion, cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că, CtEDO în cauza *Van de Hurk vs. Ţările de Jos* din 19.04.1994, a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. Concomitent, în cadrul hotărârii *Balani vs. Spania* din 09 decembrie 1994 par.27, Curtea a subliniat întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi fiind determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

În asemenea împrejurări nu pot fi reținute criticele formulate de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, deoarece sunt nejustificate şi se combat prin constatările sus citate.

15. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, Încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a Încheierii nu au fost reținute.

16. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de avocatul Veaceslav CAZACU în interesele condamnatului GROSU Ion, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-89/2025 din 02 aprilie 2025, şi se menține fără modificări Încheierea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Olga COJOCARU**

Vitalie BUDECI